

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 353/2016-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou Mgr. Stelou Chovanovou, J. Kozáčka 13, Zvolen, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11, čl. 36, čl. 37 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2 T 114/2010 z 13. marca 2015 a sp. zn. 2 T 114/2010 z 12. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. februára 2016 faxom doručená a 4. februára 2016 predložením originálu doplnená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11, čl. 36, čl. 37 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3

písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 114/2010 z 13. marca 2015 a sp. zn. 2 T 114/2010 z 12. októbra 2015 (spolu ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ bol uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. BB-Pšv 5/06 zo 6. februára 2006 podľa príslušných ustanovení zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) ustanovený za obhajcu obvinenému [REDACTED] (ďalej len „obvinený“) stíhaného pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a pokračovacieho trestného činu nedovoleného prekročenia štátnej hranice podľa § 171a ods. 1 a 4 písm. b) a ods. 5 Trestného zákona. Podaním z 29. mája 2014 v spojení s jeho doplnením si sťažovateľ ako ustanovený obhajca v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 2 T 114/2010 uplatnil nárok na odmenu a náhradu hotových výdavkov v celkovej sume 6 312 € vrátane dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“). Vyšší súdny úradník okresného súdu uznesením sp. zn. 2 T 114/2010 z 13. marca 2015 o návrhu sťažovateľa rozhodol tak, že sťažovateľovi priznal tarifnú odmenu spolu s hotovými výdavkami v celkovej sume 2 388,20 € s DPH a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Proti označenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ v zákonom ustanovenej lehote sťažnosť, ktorou sa domáhal, aby mu okresný súd priznal odmenu tak, ako bola vyčíslená v jeho návrhu z 29. mája 2014. V sťažnosti poukázal najmä na úkony, ktoré v rámci obhajoby vykonal a za ktoré mu odmena nebola priznaná, „celkom 22 porád, 1x výsluch svedkov, 1x preštudovanie spisu, 2x cestové a náhradu za stratu času“. Okresný súd uznesením z 12. októbra 2015 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol.

3. *Sťažovateľ namieta, že napadnutými uzneseniami okresného súdu boli porušené jeho označené práva podľa ústavy, listiny, dohovoru a dodatkového protokolu, pričom v odôvodnení sťažnosti bližšie argumentoval:*

„Uznesenie Okresného súdu Trenčín č. k.: 2T/114/2010-3155 zo dňa 13.03.2015 v spojení s Uznesením Okresného súdu Trenčín č. k.: 2T/114/2010-3166 zo dňa 12.10.2015 vykazujú prvky svojvôle štátnej moci, ktorá prekročila medze svojho oprávnenia, a to z dôvodu, že všeobecný súd (VŠÚ, predsedníčka trestného senátu) preskúmaval správnosť účtovaných právnych úkonov právnej pomoci poskytnutých sťažovateľom z hľadiska ich kvality, účelnosti a hospodárnosti, a nie iba z hľadiska správnosti účtovania týchto úkonov ako je k tomu jedine oprávnený podľa § 553 Trestného poriadku.

Čo sa týka samotného preskúmania účelnosti a hospodárnosti vzniknutých trov, dôvod zníženia odmeny sťažovateľa zo strany Okresného súdu Trenčín spočíval v tom, že sa sťažovateľ v rokoch 2006, 2007, 2008, 2009 a 2014 zúčastnil viacerých porád s obvineným...; vyšetrovacích úkonov na ktoré splnomocnil svojho substitúta JUDr. [REDAKOVANÉ] alebo JUDr. [REDAKOVANÉ]; vyšetrovacích úkonov po ktorých (podľa názoru súdu) nenasledovali žiadne významné procesné úkony..., pričom mal súd za to, že tieto úkony právnej služby možno považovať za neúčelné a nehospodárne a majú skôr charakter neúčelného navyšovania trov obhajoby.

Predsedníčka trestného senátu OS Trenčín sa vo vzťahu k vykonaným poradám v roku 2006 v odôvodnení Uznesenia zo dňa 12.10.2015 tiež vyjadrila, že počas tohto roka došlo len k dvom výsluchom a to dňa 03.03.2006 a 28.06.2006, a teda počet vykonaných porád s klientom je nepomerne vyšší a z toho hľadiska porady, ktoré nenadväzovali na významné procesné úkony (výsluchy svedka či obvinených) sú neúčelné a nehospodárne a medzi počtom porád s klientom a vykonanými dôležitými procesnými úkonmi (výsluchy svedka či obvinených) je výrazný nepomer.

S tvrdením súdu... sa sťažovateľ absolútne nestotožňuje a je nemysliteľné, aby za dôležité procesné úkony v trestnom konaní považoval jedine výsluchy obvinených, resp. svedkov. Je pravdou, že počas roka 2006 - a teda prvý rok od vznesenia obvinenia odsúdenému - boli vykonané iba dva výsluchy obvinených, avšak sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že v tomto štádiu konania bolo potrebné vykonávať procesné úkony v súvislosti s - náležitým zistením a objasnením skutkového stavu v predmetnej trestnej veci obvineného...; tiež v súvislosti so vzatím obvineného do väzby...

Skutočnosť, že sa (podľa názoru súdu) obhajca zúčastnil i úkonov, ktoré boli po ukončení celej trestnej veci vyhodnotené... ako neúčelné a nehospodárne, by nemohol

sťažovateľ pred ich vykonaním tušiť, pretože obvinený bol stíhaný za trestnú činnosť založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny, kedy presné rozdelenie rolí spolupáchateľov a obsah ich trestnej činnosti šlo s väčšou určitosťou rozpoznať až po skončení prípravného konania, resp. po ukončení celej trestnej veci...

Obvinený [REDAKOVANÉ], sťažovateľa pravidelne (v roku 2006) žiadal o návštevu za účelom porady..., nakoľko mu hrozil vysoký trest 8 až 12 rokov, nerozumel dobre po slovensky, mal zlý zdravotný stav a jeho sloboda bola nezákonne väzobne obmedzená... V tak skutkovo zložitej veci... je zo strany súdu... doslova odvážne po 12 rokoch hodnotiť, ktoré úkony a porady boli potrebné a účelné.

... Okresný súd Trenčín v odôvodnení napádaného Uznesenia zo dňa 13.03.2015... uviedol, že aj keď vyhláška účinná v roku 2006 neobsahovala ustanovenie § 14 ods. 6, na základe ktorého, ak po poslednej porade alebo rokovaní s klientom alebo protistranou nasleduje ďalšia porada alebo rokovanie a medzitým nedošlo k inému úkonu právnej služby, tak odmena za túto ďalšiu poradu alebo rokovanie advokátovi nepatrí, tak súd aplikoval ustanovenia Trestného poriadku a zákona o advokácii, ktoré mu umožňujú skúmať účelnosť vykonania jednotlivých úkonov právnej služby. Podľa vyššie uvedeného § 553 ods. 2 Tr. poriadku má obhajca, ktorý bol obvinenému ustanovený, voči štátu nárok na odmenu a náhradu podľa tarify určenej osobitným predpisom, ak zákon neustanovuje inak. Čiže zákon môže ustanoviť, kedy obhajcovi trovy obhajoby za uplatnené úkony právnej služby neprináležia. Takýmto ustanovením zákona je podľa súdu aj ustanovenie § 18 ods. 2 Zákona o advokácii č. 586/2003 Z. z. účinné počas roka 2006, podľa ktorého advokát je povinný pri výkone advokácie dbať na účelnosť a hospodárnosť poskytovania právnych služieb, teda má konať s odbornou starostlivosťou. Väčšina porád, ktoré ustanovený obhajca vykonal, boli vykonané za účinnosti a platnosti takých ustanovení Vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ktoré nelimitovali ich počet. Inak povedané obmedzujúce ustanovenie § 14 ods. 6 na ktoré súd poukazuje v danom čase neplatilo. Ako ustanovený obhajca mal v prvom rade povinnosť chrániť a presadzovať práva a záujmy obvineného, riadiť sa jeho pokynmi, využívať všetky právne prostriedky, ktoré pokladal za prospešné a uplatňoval ich v jeho záujme, čo si v zmysle zákona splnil. Zároveň má však aj za to, že uvedené konal účelne, hospodárne a s odbornou starostlivosťou.

... Čo sa týka nepriznania cestovného vo výške 66,70 € a náhrady za stratu času vo výške 104,08 € za cestu Zvolen - Trenčín a späť zo dňa 06.11.2013 a cestovného vo výške 66,50 € a náhrady za stratu času vo výške 107,20 € za cestu Zvolen - Trenčín a späť zo dňa 28.01.2014, k tomu sťažovateľ uvádza, že pobočka vo [REDACTED] bola zriadená za účelom poskytovania právnych služieb a ustanovovania vo veciach ex offio advokátov do budúcnosti (advokátov, ktorí konajú ako spoločníci a konatelia advokátskej spoločnosti: [REDACTED] [REDACTED] s.r.o., so sídlom [REDACTED]...), v tomto prípade sa nejedná o takú trestnú vec a to z dôvodu, že sťažovateľ bol ustanovený ako [REDACTED] [REDACTED], advokát, so sídlom v [REDACTED], preto nie je možné účelovo nepriznať obhajcovi cestovné a náhradu za stratu času, ktoré reálne vynaložil cestovaním zo Zvolena do Trenčína. Ustanovený advokát vykonáva svoju činnosť v sídle vo [REDACTED], pričom činnosť pobočky advokátskej kancelárie [REDACTED] [REDACTED] s.r.o. na adrese vo [REDACTED], je zabezpečované prostredníctvom iných osôb.

Čo sa týka hlavného pojednávania dňa 28.01.2014, sťažovateľ taktiež reálne cestoval zo Zvolena do Trenčína. Obvinený výslovne na týchto úkonoch... trval na osobnej účasti sťažovateľa a nesúhlasil so substitúciou. Navyše sťažovateľ vo veci nebol ustanovený Okresným súdom v Trenčíne, s pobočkou kancelárie vo [REDACTED], ale Špeciálnym trestným súdom v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, ako advokát so sídlom v [REDACTED], ktorý následne zmenil sídlo do [REDACTED], a z tohto sídla reálne poskytoval právnu pomoc.“

4. Podľa tvrdenia sťažovateľa „Okresný súd Trenčín, vo svojich uzneseniach, prekročil svoju právomoc keď, v predmetnej trestnej veci... vyčíslené trovy obhajoby nepriznal v celej výške z dôvodu neúčelnosti a nehospodárnosti, a týmto konaním došlo k porušeniu zásady legality z dôvodu, že žiadne či už procesné alebo hmotné trestnoprávne predpisy ani len nedávajú možnosť vyššiemu súdnemu úradníkovi alebo predsedníčke trestného senátu posudzovať účelnosť a hospodárnosť trov trestného konania (tak, ako je tomu napríklad v civilnom konaní); rozhodnutia súdu nerešpektovali zásadu proporcionality, ktorá vyžaduje, aby zásahy do základného práva na ochranu legitímneho očakávania na odmenu boli minimalizované na najnižšiu možnú mieru, čo sa nestalo“. Sťažovateľ s poukazom na výsledok trestného konania, v ktorom obvinenému hrozil trest odňatia slobody vo výmere 8 až 12 rokov a napokon mu bol po dvanástich rokoch trvania

trestného konania uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 3 rokov, je toho názoru, že okresný súd v napadnutých uzneseniach „nesprávne interpretoval a aplikoval právo na prejednávanú vec a takýmto konaním došlo k odňatiu spravodlivosti; napádané rozhodnutia sú svojvoľné a extrémne vybočujú z pravidiel upravujúcich toto konanie a zasahujú do práva na súdnu a inú právnu ochranu, práva na spravodlivé súdne konanie, do práva legitímneho očakávania obhajcu na odmenu a tým aj do jeho majetkových práv“.

5. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol o porušení jeho označených základných práv podľa ústavy a listiny a práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu napadnutými uzneseniami okresného súdu, napadnuté uznesenia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, a priznal mu náhradu trov právneho zastúpenia v sume 458,64 €.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a podľa čl. 11, čl. 36, čl. 37 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými uzneseniami, ktorými okresný súd nepriznal sťažovateľovi ako ustanovenému obhajcovi odmenu a náhradu hotových výdavkov v ním požadovanej a vyčíslenej sume.

**K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu
sp. zn. 2 T 114/2010 z 13. marca 2015**

9. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vzhľadom na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané len vtedy, ak poskytovanie tejto ochrany nie je v právomoci všeobecných súdov.

10. V danom prípade mal sťažovateľ možnosť domáhať sa preskúmania postupu, ako aj rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 2 T 114/2010 z 13. marca 2015 vydaného vyšším súdnym úradníkom využitím riadneho opravného prostriedku, a to sťažnosti, ktorú sťažovateľ aj účinne využil. Na základe sťažovateľom podanej sťažnosti sa predsedníčka senátu okresného súdu, ktorá je v tomto prípade nadriadeným orgánom [§ 190 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku], v rozsahu svojho preskúmacieho revízneho oprávnenia musela vo vzťahu k uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, ako aj k postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, v podstate vyrovnáť s rovnakými skutkovými a právnymi argumentmi, aké sťažovateľ na adresu tohto rozhodnutia a postupu uvádza aj v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02).

**K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu
sp. zn. 2 T 114/2010 z 12. októbra 2015**

11. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

12. Podstatou sťažostnej argumentácie je námietka nesprávnych záverov okresného súdu o neúčelnosti a nehospodárnosti niektorých úkonov právnej pomoci vykonaných sťažovateľom, čo bolo dôvodom zníženia uplatnenej náhrady trov obhajoby. Podľa sťažovateľa okresný súd týmto postupom prekročil svoju právomoc, keďže ustanovenie § 553 Trestného poriadku mu neumožňuje *posudzovať účelnosť a hospodárnosť trov trestného konania*. V dôsledku nesprávnej aplikácie a interpretácie právnych predpisov sú napadnuté uznesenia svojvoľné a zasahujúce do práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, do legitímneho očakávania sťažovateľa na nadobudnutie odmeny, a tým aj do jeho práva na majetok.

13. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu

zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

14. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (*Robins c. Spojené kráľovstvo* z 23. 9. 1997).

15. Z judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 248/08) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojevôle.

16. Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu.

17. Predsedníčka senátu okresného súdu napadnutým uznesením zamietla sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka ako nedôvodnú na základe zistenia, že „vyšší súdny úradník postupoval v súlade s Trestným poriadkom, zákonom o advokácii a vyhláškou MS SR č. 655/2004 Z. z., keď priznal obhajcovi odmenu a náhradu hotových výdavkov vo výške 2388,20 € s DPH“. Vo vzťahu ku všetkým dôvodom sťažnosti sťažovateľa sa v plnom rozsahu stotožnila s odôvodnením rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka, na ktoré v podrobnostiach odkázala a tiež uviedla:

„Hoci obhajca v sťažnosti namieta, že z ustanovení Trestného zákona, zákona o advokácii ani vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z., účinných v čase vykonania porád v roku 2006, absolútne nevyplýva možnosť súdu nepriznať obhajcovi odmenu za vykonané úkony právnej služby - porady s klientom a nepriznanie trov obhajoby z dôvodu neúčelnosti, nehospodárnosti považuje za nezákonný, tak predsedníčka senátu poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu SR, napr. pod sp. zn. III. ÚS 45/09 či sp. zn. IV. ÚS 311/2013. Z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR tak vyplýva, že posudzovanie účelnosti a hospodárnosti vykonaných úkonov právnej služby súdmi je legitímne a aj vo vzťahu k vykonaným poradám v roku 2006 je posudzovanie ich účelnosti a hospodárnosti založené na ustanoveniach § 44 ods. 1 Trestného poriadku a § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, účinných v čase vykonania predmetných porád s klientom v roku 2006.

... vyšší súdny úradník dôsledne skúmal účelnosť a hospodárnosť uplatnených úkonov právnej služby - vykonaných porád s klientom v roku 2006 a aj priznal trovy obhajoby za vykonané porady s klientom v dňoch 16.02.2006 (prvá porada s klientom), 01.03.2006 (predchádza výsluchu obvineného [REDACTED]) a 20.06.2006 (predchádza výsluchu obvinených). Vyšší súdny úradník však nepriznal obhajcom uplatnené trovy obhajoby za porady s klientom v dňoch 22.03.2006, 10.05.2006, 31.05.2006, 09.06.2006, 29.06.2006, 18.07.2006 (2 porady), 21.08.2006, 13.09.2006, 28.09.2006, 04.10.2006, 16.10.2006, 18.10.2006, 19.10.2006, 23.10.2006, 31.10.2006, z dôvodu ich neúčelnosti a nehospodárnosti, keďže mnohé trvali len krátky čas, boli vykonané s krátkym časovým odstupom niekoľkých dní, pričom im nepredchádzali významné úkony právnej služby (napr. výsluchy obvinených alebo svedkov). Vyšší súdny úradník tak podľa predsedníčky senátu nerozhodoval svojvoľne, ale dôsledne skúmal účelnosť a hospodárnosť vykonaných

porád s klientom v nadväznosti na skutočnosť, či vykonaným poradám predchádzali významné procesné úkony.

V počte vykonaných porad s klientom v roku 2006 sa odzrkadľuje skutočnosť, že v roku 2006 neobsahovala vyhláška MS SR č. 655/2004 Z. z. súčasné ustanovenie § 14 ods. 6 (nepriзнание odmeny za vykonanú ďalšiu poradu, ak od predchádzajúcej porady nedošlo k vykonaniu iného úkonu právnej služby), a preto aj dochádzalo k častým poradám s klientom, a to aj mnohokrát krátkym, len niekoľkominútovým poradám, ku ktorým dochádzalo aj s odstupom len pár dní a ktoré vzhľadom na ich krátke trvanie ako aj skutočnosť, že poradám nepredchádzali dôležité procesné úkony trestného konania (napr. výsluchy obvinených, svedkov) nemožno považovať za účelné a hospodárne, ale majú skôr charakter neúčelného navyšovania trov obhajoby.

S prihliadnutím na vykonané procesné úkony v rámci vyšetrovania (výsluchy obvinených, svedkov), keď počas roka 2006 došlo dňa 03.03.2006 len k výsluchu svedka [REDAKOVANÉ] a dňa 28.06.2006 len k výsluchu obvinených, tak počet vykonaných porad s klientom je nepomerne vyšší a z tohto hľadiska porady, ktoré nenadväzovali na významné procesné úkony (výsluchy svedka či obvinených), sú neúčelné, nehospodárne.

Obhajca argumentuje, že všetky vykonané porady s klientom v roku 2006 boli účelné a hospodárne, nakoľko boli vykonané v záujme klienta, ktorý pravidelne žiadal o návštevy, išlo o zložitú vec, klient bol vo väzbe, hrozil vysoký trest a nakoniec aj vzhľadom na vykonané porady bol klient prepustený z väzby a bol právoplatne odsúdený k podmienenému trestu odňatia slobody. Uvedená argumentácia obhajcu však podľa predsedníčky senátu neobstojí. Medzi počtom porad s klientom a vykonanými dôležitými procesnými úkonmi (výsluchy svedka a obvinených) je výrazný nepomer.

Ak aj obhajca argumentuje, že aj práve vykonaný počet porad s klientom prispel k prepusteniu klienta z väzby, tak s takouto argumentáciou možno podľa predsedníčky senátu viesť polemiku a v tejto súvislosti predsedníčka senátu napr. poukazuje, že napriek vykonaným poradám Špeciálny súd dňa 24.07.2006 rozhodol o predĺžení lehoty väzby a hoci obhajca podal v mene klienta dňa 28.09.2006 žiadosť o jeho prepustenie z väzby, tak dňa 23.10.2006 obhajca zbral späť sťažnosť proti uzneseniu Špeciálneho súdu zo dňa 18.10.2006, ktorým bola zamietnutá žiadosť jeho klienta o prepustenie z väzby, pričom predsedníčka senátu poukazuje, že klient [REDAKOVANÉ] bol prepustený z väzby

z dôvodu uplynutia predĺženej doby väzby, a teda vykonané porady, ktorými argumentoval obhajca, nemali na prepustenie z väzby vplyv.

Obdobne možno viesť polemiku, či vykonané porady mali vplyv aj na uloženie podmiennečného trestu, čím taktiež argumentoval obhajca, keďže podľa predsedníčky senátu je potrebné v tejto súvislosti poukázať, že Okresný súd Trenčín na základe vlastných zistení prekvalifikoval pôvodne stíhaný trestný čin, čím došlo k zníženiu trestnej sadzby a súd pri ukladaní trestu taktiež prihliadol na časový odstup od spáchania skutku, a preto podľa predsedníčky senátu počet vykonaných porad nemal vplyv na uloženie podmiennečného trestu odňatia slobody.

... k nepriznaniu trov obhajoby účasť na výsluchu svedkov [REDACTED] a [REDACTED] v Pezinku dňa 21.01.2009 a účasť na preštudovaní spisu v Žiline dňa 02.04.2009, ktoré namiesto obhajcu vykonala na základe jeho plnej moci advokátka JUDr. [REDACTED]... Obhajca síce vo svojej sťažnosti argumentuje ustanovením § 16 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, ktoré umožňuje, aby sa advokát mohol dať zastúpiť iným advokátom a taktiež argumentuje hospodárnosťou dať sa zastúpiť JUDr. [REDACTED], keďže si neuplatňuje náhradu cestovného a straty

asu, pričom JUDr. [REDACTED] bola povinná si dôkladne a svedomito naštudovať všetky skutočnosti ohľadne iného obvineného, avšak podľa predsedníčky senátu opäť nebola dodržaná účelnosť a hospodárnosť poskytnutej právnej služby vyplývajúca z ustanovenia § 18 ods. 2 zákona o advokácii.

Predsedníčka senátu v tejto súvislosti poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia, z ktorého vyplynulo, že obhajca bol na výsluch svedkov... a na záverečné preštudovanie vyšetrovacieho spisu... riadne predvolaný, pričom ide o úkony, ktoré by sa vykonali aj v jeho neprítomnosti. Teda svojou neprítomnosťou by nezmaril uskutočnenie týchto úkonov trestného konania. Iná je situácia, keby išlo o konanie pred súdom a z dôvodu neúčasti obhajcu by bolo potrebné napr. odročiť hlavné pojednávanie, tak v takomto prípade je zabezpečenie substitúta podľa predsedníčka senátu dôvodné a účelné.

V predmetných prípadoch... išlo o neúčelné navýšenie trov obhajoby, keďže ustanovený obhajca sa plánovaných úkonov nezúčastnil, pričom ani dôvody neúčasti a potrebu substitúta ani v sťažnosti neodôvodnil, iba poukázal na ustanovenie § 16 ods. 1 zákona o advokácii.

Konanie obhajcu je potrebné podrobiť kritériám účelnosti a hospodárnosti. Obhajca však nekonal účelne a hospodárne, keďže ustanovením substitúta na účasť na úkonoch trestného konania, ktoré sa mohli vykonať aj v neprítomnosti obhajcu, a teda by nedošlo k ich zmareniu, došlo k neúčelnému navýšeniu trov obhajoby. Ak sa obhajca nechcel zúčastniť alebo nemohol zúčastniť týchto úkonov, nemusel ustanoviť substitúta a takýmto spôsobom neúčelne navyšovať trovy obhajoby, ale mohol si napr. od vyšetrovateľa vyžiadať zaslanie rovnopisu zápisnice o výsluchu zo dňa 21.01.2009, resp. zápisnicu o preštudovaní vyšetrovacieho spisu zo dňa 02.04.2009 (aby zistil, či boli podané aj návrhy na doplnenie dokazovania inými obvinenými, resp. ich obhajcami, pričom oskenované zápisnice bolo možné zaslať aj emailom.

Predsedníčka senátu tiež poukazuje, že hoci si za účasť substitúta - advokátky JUDr. [REDAKOVANÉ] na preštudovaní spisu dňa 02.04.2009 uplatňoval obhajca odmenu vo výške 347,70 €, tak obhajca nepreukázal čas trvania tohto úkonu, pričom podľa vyšetrovacieho spisu (zväzok č. 16, č.l. 54-55) preštudovanie spisu dňa 02.04.2009 trvalo od 10.00 hod. do 11.00 hod., a teda uplatnená odmena nezodpovedá trvaniu úkonu podľa zápisnice (obhajca vo svojom návrhu -

.l. 3109 poukazuje na č.l. 53-57 a trvanie 09.00 - 14.00 hod.).

... V súvislosti s nepriznanými poradami s klientom zo dní 01.08.2007, 10.01.2008, 20.01.2009, 31.03.2009, 24.09.2009 a 27.01.2014 je potrebné opätovne poukázať na odôvodnenie predsedníčky senátu k bodu 1 sťažnosti, teda na legitímnosť skúmania účelnosti a hospodárnosti vykonaných úkonov právnej služby...

Predsedníčka senátu opätovne poukazuje, že vyšší súdny úradník dôsledne skúmal účelnosť a hospodárnosť uplatnených úkonov právnej služby - vykonaných porád s klientom po opätovnom ustanovení v rokoch 2007 - 2014 a aj priznal trovy obhajoby za vykonané porady s klientom v dňoch 20.06.2007 (prvá porada s klientom po opätovnom ustanovení) a 05.11.2013 (pred verejným zasadnutím o predbežnom prejednaní obžaloby). Vyšší súdny úradník však nepriznal obhajcom uplatnené trovy obhajoby za porady s klientom v dňoch 01.08.2007, 10.01.2008, 20.01.2009, 31.03.2009, 24.09.2009 a 27.01.2014, a to z dôvodu ich neúčelnosti a nehospodárnosti. Vyšší súdny úradník tak podľa predsedníčky senátu nerozhodoval svojvoľne, ale dôsledne skúmal účelnosť a hospodárnosť vykonaných porád

s klientom v nadväznosti na nasledujúce procesné úkony, pričom nepriznanie trov obhajoby za každú poradu odôvodnil.

... Obhajca argumentuje tým, že pobočka advokátskej kancelárie vo [REDACTED] bola zriadená na účely poskytovania právnych služieb a ustanovovania vo veciach ex offo do budúcnosti, pričom oznámenie o zápise pobočky podal až po vykonanom úkone (t. j. po účasti na verejnom zasadnutí dňa 06.11.2013), a to na účely výkonu trestných vecí ustanovovaných Okresným súdom Trenčín, pričom v tejto trestnej veci bol ustanovený Špeciálnym trestným súdom Pezinok, pracovisko Banská Bystrica ako advokát so sídlom v [REDACTED], ktorý následne zmenil sídlo do [REDACTED] a z tohto sídla reálne poskytoval právnu pomoc.

Je nesporné, že obhajca predložil žiadosť o zápis do zoznamu obhajcov ex off do podateľne Okresného súdu Trenčín dňa 06.11.2013, ale z uvedeného vyplýva, že už pred dňom 06.11.2013 táto pobočka na adrese [REDACTED], musela existovať (podľa návrhu na zápis pobočky musela pobočka existovať už dňa 04.11.2013, keďže ku dňu 04.11.2013 bol datovaný návrh obhajcu na zápis obhajcu do zoznamu ex offo), pretože za jeden deň, t. j. dňa 06.11.2013, by obhajca nedokázal založiť pobočku advokátskej kancelárie a ihneď aj žiadať o jej zapísanie do zoznamu obhajcov ex offo.

Pri aplikácii zásady účelnosti a hospodárnosti podľa § 18 ods. 2 zákona o advokácii aj na uplatňovanie si cestovného a náhrady za stratu času je dôvodné zohľadňovať, či má advokátska kancelária aj pobočky, prostredníctvom ktorých poskytuje svoje služby.

Podľa predsedníčky senátu sa nemožno stotožniť s argumentáciu obhajcu, že pobočka advokátskej kancelárie na adrese [REDACTED] je určená len pre účely ustanovenia obhajcu, ktorý bol ustanovený Okresným súdom Trenčín. Takáto argumentácia obhajcu nemá oporu v žiadnom právnom predpise. Do zoznamu obhajcov ex offo sa môže dať zapísať obhajca, ktorý nemá sídlo kancelárie ani pobočku v obvode Okresného súdu Trenčín a takéhoto obhajcu môže Okresný súd Trenčín aj ustanoviť za obhajcu. U obhajcov - advokátov totiž neexistuje tzv. rajonizácia, resp. obhajcovia - advokáti nie sú

inní len v obvode súdu, v ktorého obvode majú sídlo alebo pobočku. Aj napr. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom môže za obhajcu ustanoviť [REDACTED]

[REDACTED]

Aj predsedníčke senátu je zrejmé, že obhajca nebyva vo [REDACTED] a do pobočky musí zo [REDACTED] dochádzať, avšak pobočka predstavuje riadnu súčasť kancelárie. Nakoľko má obhajca zriadenú pobočku, tak sa musí v nej zdržiavať, resp. inak zabezpečiť jej chod (zabezpečiť prijímanie pošty, prijímanie klientov,...), a teda ide o plnohodnotnú súčasť advokátskej kancelárie. Obhajca nekonal účelne a hospodárne, keď si za cesty zo dní 06.11.2013 a 28.01.2014 uplatnil cestovné a náhradu straty času za cestu Zvolen - Trenčín a späť, keďže má obhajca súčasne pobočku svojej kancelárie, teda plnohodnotnú súčasť advokátskej kancelárie, na adrese [REDACTED].“

18. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu dospel k záveru, že sťažostná argumentácia sťažovateľa nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov okresného súdu. Ústavný súd nezistil, že by okresným súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

19. Poukazujúc na podrobné a presvedčivé odôvodnenie napadnutého uznesenia ústavný súd na rozdiel od sťažovateľa nepovažuje napadnuté uznesenie okresného súdu za svojvoľné či nesúladne s aplikovanou právnou úpravou. Naopak, okresný súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal so všetkými skutočnosťami rozhodnými pre posúdenie sťažovateľom uplatneného nároku na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov a aplikáciu príslušných zákonných ustanovení na daný prípad relevantným spôsobom odôvodnil. Okresný súd vyčerpávajúcym spôsobom odôvodnil skutkové zistenia a svoj právny názor o legitímnosti posudzovania účelnosti a hospodárnosti vykonaných úkonov právnej služby, poukazujúc aj na judikatúru ústavného súdu; príslušné právne normy Trestného poriadku, „Zákona o advokácii“ a „Vyhlášky č. 655/2004 Z. z.“ aplikoval a interpretoval v súlade s ich znením, obsahom i účelom, a jeho závery obsiahnuté v napadnutom uznesení je následne potrebné považovať za výraz autonómneho rozhodovania okresného súdu o trovách trestného konania.

20. Ústavný súd pre úplnosť zdôrazňuje, že nie je tzv. skutkovým súdom, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež že nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa. Taktiež poukazuje na to, že ako judikatúra Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), tak aj doterajšia judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad v prípade Delcourt, resp. Monnel a Morris) pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil konkrétne právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu (I. ÚS 26/2014).

21. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu, sťažnosť v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. V dôsledku odmietnutia sťažnosti bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2016